

Vlaams
Parlement

ingediend op **913** (2016-2017) – Nr. 3
25 mei 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Cathy Coudyser en Steve Vandenberghe

over de conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Vera Jans, Johan Verstreken, Karin Brouwers,
Tinne Rombouts, Cindy Franssen en Ward Kennes

**betreffende een toekomstgericht beleid
voor Toerisme voor Allen**

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:*

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire,
Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete,
Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester ;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

913 (2016-2017) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving

– Nr. 2: Advies van de Vlaamse Jeugdraad

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed behandelde op 25 oktober 2016 de conceptnota voor nieuwe regelgeving betreffende een toekomstgericht beleid voor Toerisme voor Allen.

1. Toelichting door Vera Jans, eerste indiener

Vera Jans zegt dat op vakantie gaan nog altijd niet voor iedereen weggelegd is. Daarom moet dit een beleidsprioriteit blijven. De cijfers van de Vlaamse Armoedemonitor 2016 zijn bekend: bijna één op vijf Vlamingen kan zich geen week vakantie buitenshuis veroorloven. Eén op vijf kinderen in Vlaanderen leeft in een gezin dat niet op vakantie kan gaan. Die cijfers confronteren ons met een heel andere realiteit dan die van een toerisme dat voor iedereen toegankelijk is. Dat blijft voor de indieners hoe dan ook het streven.

Tussen droom en werkelijkheid zijn er echter nog heel wat hindernissen en discriminaties. Aan die drempels moet iets worden gedaan en met voorliggende conceptnota willen de indieners de aandacht blijven vestigen op het sociaal toerisme.

Toerisme voor Allen staat voor 4.560.000 overnachtingen: dat is 17,5 procent van alle toeristische overnachtingen in Vlaanderen in 2014. Het succes van het Steunpunt Vakantieparticipatie bewijst dat ook het sociaal dagtoerisme erg belangrijk blijft: de cijfers van de mensen die worden bereikt, gaan jaar na jaar in stijgende lijn. Recht op vakantie blijft het belangrijkste uitgangspunt. Op vakantie kunnen gaan draagt bij tot maatschappelijke participatie. Het is eigenlijk een volledig proces: van het dromen en plannen, het effectief op reis gaan tot het nadien kunnen nagenieten en vertellen.

De conceptnota vangt aan met de historiek en de lange traditie van het sociaal toerisme in ons land. Al sinds bijna een eeuw is het toegankelijk maken van toerisme voor iedereen een basisdoelstelling van het toerismebeleid. Vervolgens wordt in de conceptnota ingegaan op de beleidsdocumenten en de aandacht daarin voor toerisme voor allen. Zo wordt niet alleen naar het Vlaamse regeerakkoord (*Parl.St.* VI.Parl. 2014, nr. 31/1) verwezen, maar ook naar de beleidsnota (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 155/1) en -brief (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 519/1) van Vlaams minister Ben Weyts.

Er zijn intussen ook al heel wat realisaties. Zo heeft Toerisme Vlaanderen samen met de betrokken partners een transitieplan opgesteld. Over de evaluatie van het bestaande decreet vond in deze commissie op 14 en 28 juni 2016 een gedachtewisseling plaats (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 855/1). Voorts is er het drempelonderzoek geweest en werd het Rap-op-Stapnetwerk verder uitgerold, waardoor er dertig Rap-op-Stapkantoren over heel Vlaanderen zijn. Er is ook de website www.iedereenverdientvakantie.be, er werd een subsidieoproep gedaan voor erkende Toerisme-voor-Allenverblijven, het masterplan Bivakplaatsen werd goedgekeurd en er is een financiële inhaaloperatie geweest in de jeugdverblijfsinfrastructuur.

Het derde deel van de conceptnota gaat over de huidige wetgeving. De basis voor het huidige beleid ligt in het decreet Toerisme voor Allen van 18 juli 2003. Artikel 3 bepaalt wat wordt verstaan onder Toerisme voor Allen en die definitie blijft het uitgangspunt van de toekomstige regelgeving. Vervolgens wordt ingegaan op een aantal pijnpunten in de huidige regelgeving en het huidige beleid. Zo is er het rigide kader, dat een ketenaanpak en het ontstaan van een groot verhaal bemoeilijkt. Er blijft ook nog steeds een stigmatisering: het aanbod sociaal toerisme blijft een aparte categorie binnen het algemene vakantieaanbod. De drempels armoede en zorg blijven prioritaire uitdagingen.

Het lijvige hoofdstuk 5 gaat over het jeugdtoerisme, dat zich op het snijpunt bevindt van de bevoegdheden Jeugd en Toerisme. Het jeugdtoerisme neemt een bijzondere positie in binnen het sociaal toerisme. De toeristische waarde ervan kan niet worden onderschat: jeugdtoerisme is goed voor meer dan drie miljoen overnachtingen op jaarbasis. Het is een essentieel onderdeel van de werking van de vele sterk uitgebouwde Vlaamse jeugdorganisaties. Bovendien vertegenwoordigt het een groot aandeel binnen Toerisme voor Allen: maar liefst 90 procent van de erkenningen gaat naar de jeugdverblijven.

Het jeugdtoerisme wordt geregeld via drie decreten: het decreet Jeugdverblijven, het decreet Toerisme voor Allen en de uitzonderingsbepalingen in het Logiesdecreet. De regelgeving voor jeugdtoerisme is dus allesbehalve eenvoudig. Na de inwerkingtreding van het nieuwe Logiesdecreet in 2017 zal een belangrijk onderdeel verdwijnen uit het decreet Toerisme voor Allen, in casu de regelgeving voor de sociaaltoeristische volwassenverblijven en de hostels. Misschien is dat een goed moment om te evalueren of de ingewikkelde regelgeving voor jeugdtoerisme op een meer coherente manier kan worden geregeld. De indieners van de conceptnota wensen daarom nu het debat te voeren met de jeugdsector en alle stakeholders over de vraag of een meer eenvoudige regelgeving voor het jeugdtoerisme wenselijk is en positief stimulerend kan werken om de diversiteit en het aantal verblijfplaatsen te verhogen. Het spreekt ook voor zich dat ook de conclusies en aanbevelingen van de door minister Sven Gatz in zijn beleidsbrief (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 528/1) aangekondigde evaluatie van het decreet Jeugdtoerisme worden meegenomen in dit debat. Ook naar de diverse beleidsdocumenten van minister Gatz wordt verwezen in de conceptnota. De spreekster vraagt dat de commissie het advies van de Vlaamse Jeugdraad inwint, zodat dat advies kan worden meegenomen.

Het laatste deel van de conceptnota gaat over de uitgangspunten voor de nieuwe regelgeving. Vooreerst willen de indieners een decretale basis behouden. Ze willen Toerisme voor Allen blijvend verankerd zien in een decreet. Zonder dergelijk decreet zou Toerisme voor Allen verloren gaan in het globale toerismebeleid. De overheid moet blijven zorgen voor een voldoende groot en kwalitatief aanbod aan sociaal toerisme in eigen land.

Een tweede uitgangspunt is een brede en horizontale visie op Toerisme voor Allen, met oog voor het behoud van bijzondere maatregelen. De indieners zijn van mening dat het beleid inzake toerisme zich moet aanpassen op maat van de vakantieganger en niet omgekeerd. Voorts is een brede visie op alle mogelijke drempels nodig. De indieners kijken met een ruime blik naar alle mogelijke doelgroepen die hindernissen ondervinden bij het op vakantie gaan. Daarbij moet een bijzondere nadruk gelegd worden op de drempels van armoede en zorgbehoefte, omdat blijkt dat deze zeer hardnekkig zijn. Een vierde uitgangspunt is dat Toerisme voor Allen over meer gaat dan logies en infrastructuur. Het beleid moet oog hebben voor de volledige vakantieketen en alle mogelijke drempels die kunnen opduiken. Toeleiding, omkadering en begeleiding zijn essentieel. Het nieuwe decreet zal dus in ondersteuning moeten voorzien voor actoren die mensen met drempels toeleiden naar vakantie – bijvoorbeeld doelgroeporganisaties, sociaalculturele organisaties, scholen enzovoort – maar ook logiesaanbieders en toerismeattracties – bijvoorbeeld musea – die voor deze groepen een rol willen spelen.

De indieners kijken verder dan Vlaanderen en België en willen het aanbod internationaliseren. Het volgende uitgangspunt is de inkanteling. Hiermee wordt bedoeld dat er gepoogd wordt het commerciële aanbod en dat van Toerisme voor Allen zoveel mogelijk op gelijke voet te behandelen.

Er is meer aandacht voor zorg nodig, want zorgbehoevenden ondervinden veel moeilijkheden bij het op vakantie gaan. Het gaat dan niet alleen om ouderen of

mensen met een beperking, maar ook om mensen in een zwaar revalidatieproces, met een chronische ziekte, een psychische aandoening, een niet-aangeboren hersenletsel enzovoort.

Armoede blijft een van de voornaamste drempels die mensen belemmert om op vakantie te gaan en dus blijft het de belangrijkste beleidsprioriteit. Ook andere doelgroepen verdienen eveneens specifieke aandacht in het beleid Toerisme voor Allen: eenoudergezinnen, mozaïekgezinnen en multiculturele gezinnen.

Jeugdtoerisme is een belangrijk onderdeel van het transitietraject sociaal toerisme. Jongeren blijven een cruciale doelgroep. Voorts zijn er de partnerschappen en de link met andere beleidsvelden: niet alleen Welzijn, maar ook Cultuur, Mobiliteit en Onderwijs. Een betere promotie van Toerisme voor Allen zonder stigmatisering is en blijft voor de indieners onontbeerlijk.

Een andere invulling van de managementondersteuningspunten (MOP). De MOP's vervullen een belangrijke brugfunctie maar zouden zich meer moeten focussen op hun kernopdracht: professionalisering en ondersteuning van de uitbaters van accommodaties en het mee wegwerken van drempels.

Het volgende uitgangspunt is aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en sociaal ondernemerschap. Duurzaamheid moet een centraal element zijn in elk beleidsdomein, dus ook in Toerisme. De rol van nieuwe technologieën in toegankelijkheid moet worden onderzocht en de administratieve lasten voor uitbaters moeten zo beperkt mogelijk worden gehouden. Het laatste uitgangspunt is samenwerking. Sociaal toerisme is een mechanisme waar vele rader-tjes moeten samenwerken om participatie in een volledige vakantieketen mogelijk te maken. Geen enkele speler heeft alle oplossingen alleen in handen en dus is samenwerken noodzakelijk tussen toeristische aanbieders, de verschillende overheden, mobiliteitspartners, vrijwilligersorganisaties, professionals in de zorg enzovoort. De overheid heeft een faciliterende rol, via het ondersteunen, het verbinden van kennis en expertise en tot slot via financiële impulsen.

De spreekster besluit dat zij uitkijkt naar de reacties op de conceptnota. De indieners willen met alle stakeholders in debat gaan om een toekomstgericht beleid voor het sociaal toerisme mee te helpen uitwerken.

2. Procedure

Over de conceptnota werd advies gevraagd aan de Vlaamse Jeugdraad (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 913/2*). De verdere behandeling gebeurde in het kader van het voorstel van decreet houdende invoering van het programma 'Iedereen verdient vakantie' in het sociaal toerisme (*Parl.St. VI.Parl. 2017-18, nr. 1404/7*).

Rik DAEMS,
voorzitter

Cathy COUDYSER
Steve VANDENBERGHE,
verslaggevers